

Eerlijke kansen

De minister van OCW verzocht de Tweede Kamer al in juli 2021 om goedkeuring van de wijziging van de Wet educatie en beroepsonderwijs BES in verband met uitbreiding van de uitzonderingsmogelijkheid om het onderwijs en de examens van mbo-opleidingen op Bonaire in het Papiaments aan te bieden.

De aanleiding van dit wijzigingsvoorstel laat zich het best als volgt omschrijven. Er is een groep horecamedewerkers op Bonaire die graag een opleiding op niveau 3 wil volgen. Deze groep bestaat uit mensen die al een baan hebben. Ze willen de bbl-richting Horeca volgen om als zelfstandig werkend kok hun carrière verder te volgen. De beroepsbegeleidende leerweg, afgekort bbl, houdt in dat deze mensen 4 dagen gewoon bij hun huidige baas blijven werken en 1 dag scholing gaan volgen. Voor deze groep is het echter problematisch om de gewenste kennis en vaardigheden op te doen, indien die in het Nederlands worden aangeboden. De grote vraag is: mag het huidige gebrek aan beheersing van het Nederlands bij deze groep reden zijn om op Bonaire geen carrière te maken? Het antwoord op deze vraag is een dikke 'nee'!

Ik citeer uit het advies van de Raad van State (kamerstuk 35893-4): "Enerzijds is het van belang dat jongeren het Nederlands, als eerste bestuurstaal van het land waartoe Bonaire behoort, voldoende beheersen. Anderzijds is het van belang dat het Papiaments een levende taal blijft en dat jongeren hiervan voldoende kennis hebben". Hoe dan ook speelt het Papiaments een belangrijke rol op Bonaire. Er zijn wettelijke regels die voorschrijven dat de eilandsraad in het Papiaments mag vergaderen (art. 4g lid 1 Invoeringswet openbare lichamen BES) en dat wat in de eilandsraad in het Papiaments gezegd wordt ook in het Papiaments moet worden genotuleerd (idem, art 4g lid 2). Er zijn ook regels die voorschrijven dat ambtenaren die in contact komen met het publiek in staat moeten zijn om dit publiek in het Papiaments te woord te staan.

De Raad van State stelt verder in haar advies: "De Afdeling benadrukt het belang van de Nederlandse taal met het oog op een mogelijke vervolgopleiding in Europees Nederland. Echter, beroepsonderwijs heeft ook een belangrijke taak ten aanzien van het opleiden van werknemers voor de lokale arbeidsmarkt". Het is goed om erop te wijzen dat dit wijzigingsvoorstel het gevolg is van de actie van verschillende gremia die elkaar hebben gevonden in de noodzaak van deze opleiding. Daar horen werkgevers bij, maar ook het eilandsbestuur, de SGB én uiteraard de toekomstige bbl-studenten zelf. De Tweede Kamer moet dus kiezen tussen aan de ene kant mensen op Bonaire in de gelegenheid stellen om in hun vakgebied carrière te maken of anderzijds hen deze kans ontnemen en medewerkers in hun plaats in Nederland aantrekken. Dit laatste zou oneerlijk zijn.

De Raad van State schetst zelf het onwenselijke alternatief van het niet aanbieden van de kans om deze bbl-opleiding in het Papiaments te doen: "Sommige van de studenten die een koksopleiding op mbo-niveau 2 hebben afgerond, zouden graag verder willen leren voor een koksopleiding op mbo-niveau 3. Hun werkgevers willen dat ook stimuleren, maar op dit moment zouden zij dan eerst Nederlands moeten leren om deze opleiding te kunnen doen, omdat de opleidingen op mbo-niveaus 3 en 4 niet in het Papiaments kan worden aangeboden. Dat vormt voor hen een te lange en te moeilijke omweg. Op de lokale arbeidsmarkt is de Nederlandse taal in dit geval geen vereiste". Duidelijker kan dit niet gezegd worden.

Betekent dit nu, dat deze opleiding geen andere talen aanbiedt? Navraag bij teamleider Daan Kleinbussink van de sectie Horeca van de Scholengemeenschap Bonaire (SGB) leert dat het Nederlands generiek wordt aangeboden en dat Engels onderdeel van het kwalificatiedossier is. Het gaat om 1 of 2 lessen per week. "Let wel, in de bbl gaan studenten één dag in de week naar school, daarnaast zijn ze werkzaam als kok bij een erkend leerbedrijf". Tijdens de lessen Nederlands is Nederlands de voertaal. Tijdens de lessen Engels is Engels de voertaal.

Ik roep de Tweede Kamer op om deze groep die op Bonaire woont, in de horeca werkt, gemotiveerd is om haar passie achterna te gaan, een eerlijke kans te geven om carrière te kunnen maken. Stem vóór de wetswijziging.

C. Elsmarie F. Beukenboom
Voorzitter Fundashon Akademia Papiamentu te Bonaire